

Мөхәммәт Мәһдиевның
Тормыш юлы һәм ижаты
“Без кырык беренче ел балалары”
повесте

Тормыш юлы һәм ижаты

- Укытучы, язучы, галим М. Мәһдиев 1930 нчы елның 1 нче декабрендә Татарстан Республикасының Арча районы Гөберчәк авылында туа.
- Сикертән авылындагы жидеелык мәктәпне тәмамалый.
- М.Мәһдиев урта буын язучыларына керә.
- Ул- яшьлекләре авыр сугыш елларына туры килгән буынның, мәктәп яшеннән тырма тырмалап, сука сукалап үскән буынның, әдәбиятка тормышның үзенән килгән буының бер вәкиле.
- М.Мәһдиевның китаплары:
  - “Без -41 ел балалары”
  - “Кеше китә-жыры кала”
  - “Бәһилләшү”

Өй
эше

```
graph TD; A((Өй эше)) --> B[М.Мәһдиевның тормыш һәм иҗат юлын өйрәнергә]; A --> C[Сугыш темасына презентация әзерләргә]; A --> D[Төп геройларга характеристика язарга (яисә яраткан бер геройына)];
```

М.Мәһдиевның
тормыш һәм иҗат
юлын өйрәнергә

Сугыш темасына
презентация
әзерләргә

Төп геройларга
характеристика
язарга (яисә
яраткан бер
геройына)

“Без- 41 нче ел балалары повесте”

Беренче һәм икенче дәрес максатлары.

Дидактик

- Бөек язучы М.Мәһдиевның тормыш юлы һәм ижаты аша үз халкына, милләтенә хезмәт итүнең якты үрнәген бирү, әсәргә анализ ясап, темасын, автор әйтергә теләгән идеясен табу.

Үстерешле

- Бәйләнешле сөйләмне, ижади фикерләүне һәм әдәби әсәр анализлау күнекмәләрен үстерү.

тәрбияви

- Укучыларда туган илгә мөхәббәт һәм тугрылык хисләрен тәрбияләү; язучы ижатына хөрмәт уяту; кеше үз язмышына хуҗа булсын өчен, актив булырга, ныклы, иманлы булырга тиеш, дигән фикер чагылдыру.

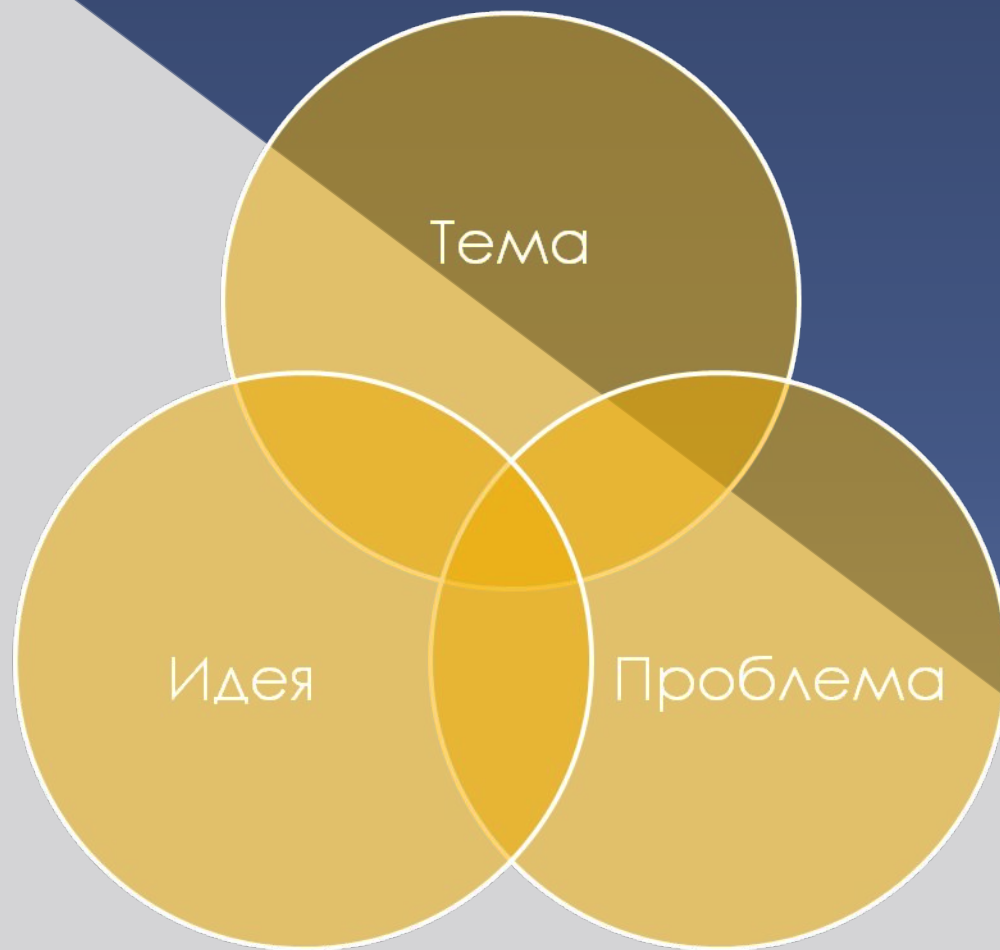
СЮЖЕТ СЫЗЫГЫ

Менә дигән бер майор...

Зарифуллин калырга булды

- Утырдым вагон читенә...
- Йокы килә
- Колаяму плантациядә эшли
- Онегин су алырга чират тора
- Гренладиядә тәмәке үсә
- Дунай елгасында Ярославна елый...
- Яшәсен реализм
- Император Веспасиан чәй эчә
- Сугыш турында хикәяләр
- Таңнар кайда да матурдыр...
- Кызлар белән дуслашырга ни хақың бар?
- Сәнгать коллары
- Торма дигән бер дару
- Тормышның мәгънәсе – егетлектә
- Ташлытау урамарында өемә болыты
- Абый кайтты
- Телеграф чыбыклары сызгыралар

Укучылардан әйттерәбез:

Сугыш темасы

Проблема

- Яшүсмерләрнең үсеш чоры, дөньяга күзләре ачыла.

Идеясе

- Авыр сугыш елларында да, балаларның тырышып-тырмашып белем алу теләге.

Чишелеш

- Куйган максатына һәрвакытта да тугъры булып кала белү.

Предмет буенча:

М.Мәһдиев тормыш юлы һәм ижаты белән дәреслектәге белешмә һәм өстәмә материаллар аша танышу, “Без 41нче ел балалары” әсәрен өйрәнү, эчтәлекне үзләштерү һәм анализлау. Укытучы белән бергәләп, үз эшеңне, иптәшләреңнең җавапларын бәяли белү

Метапредмет нәтижелелек:

- М.Мәһдиевның тормыш юлы һәм ижаты белән танышу;
- әдәби әсәрләрне анализлап, геройларга характеристика бирә белү;
- автор әйтергә теләгән төп фикерне таба белү,
- үз фикереңне тулы һәм төгәл әйтә белү;
- кирәк булганда үз фикереңне үзгәртә белү;
- төрле фикерләрне исәпкә алу, үз позицияңне аңлату;
- тексттан билгеләнгән өзекне табу;
- сәнгатьле укый белү һәм сүзнең эстетик вазифасын, сурәтләү көчен аңлау;
- әсәрнең тормышта кирәклеге, аларның кешегә тәрбия бирүен аңлау;

Өй эше

Репродуктив

- Әсәрне тулысынча укып килергә, тел-сүрәлтәү чараларын табарга.

КОНСТРУКТИВ

- М.Мәһдиевның тормыш юлы һәм ижаты буенча 5 сорау төзергә

ИЖАДИ

- Әсәр буенча сугыш чоры темасына кечкенә генә хикәя язырга